Gedeputeerde Staten

Provincie Zeeland

Abdij 6 4331BK Middelburg
Postbus 6001 4330 LA Middelburg
+31 118631011
IBAN NL08 BNGH 0285010557

De voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. de statengriffier

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Gemeenschappelijk Landbouwbeleid-Nationaal Strategisch Plan	76199		

Middelburg, 20 juli 2021

Geachte voorzitter,

Middels deze brief informeren we u over de laatste ontwikkelingen ter voorbereiding op de komende periode van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de totstandkoming van het Nationaal Strategisch Plan.

Op 1 januari 2023 start de nieuwe periode voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Hiervoor wordt een Nationaal Strategisch Plan (NSP) opgesteld. In 2018 zijn hiervoor de voorbereidingen gestart. Het doel is om het GLB-NSP begin 2022 in Brussel ter goedkeuring in te dienen om op 1 januari 2023 te kunnen starten. In deze brief zullen we specifiek ingaan op de gekozen richting van het NSP, de lopende onderhandelingen en de Zeeuwse inzet voor het vervolg. Voor meer informatie verwijzen we u graag naar de digitale publieksversie van het concept van het NSP, die is te raadplegen via Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (nsp-toekomstglb.nl).

De gekozen richting

Het GLB-NSP staat in het teken van de noodzaak een volhoudbare landbouw te realiseren aan de hand van 3 hoofddoelen: 1) Slimme en veerkrachtige landbouw 2) Milieu, biodiversiteit en klimaat en 3) Brede plattelandsontwikkeling. T.a.v. het GLB-NSP zullen Rijk en provincies samen beslissen over hoe de beide subsidiefondsen van het GLB, uit zowel het Garantiefonds (pijler 1) als het Plattelandsfonds (pijler 2), ingezet worden om aan deze doelen bij te dragen. Het is voor het eerst dat er één plan gemaakt wordt voor beide fondsen. De volgende instrumenten zullen het grootste deel uitmaken van het Nationaal Strategisch Plan:

Pijler 1

- De *basispremie* (ook wel hectaresteun of directe inkomensondersteuning genoemd): Bij deze basispremie horen voorwaarden (conditionaliteiten) die de verduurzaming ondersteunen.
- *Eco-regeling*: Agrariërs die extra eco-activiteiten ondernemen, kunnen daarvoor worden beloond in de eco-regeling. De eco-regeling heeft als doel dat elke landbouwer eco-activiteiten onderneemt voor klimaat en leefomgeving. De boer kan zelf kiezen welke maatregelen hij wil treffen om de beloning te ontvangen.

Pijler 2:

- *Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb)*: Dit instrument wordt doorgezet in de nieuwe periode. Naast de gerichtheid op het doel biodiversiteit, zal in de komende periode vanuit het ANLb ook gericht worden op klimaat en water.
- Instrumenten voor het stimuleren van *innovatie, kennis, samenwerking en investeringen* blijven onderdeel van pijler 2. De ambitie is om hier de komende periode meer op in te zetten om met name de omslag naar duurzame landbouw te ondersteunen.
- In de komende GLB-periode wordt er daarnaast ingezet op andere *gebiedsgerichte maatregelen*.

Voor betalingen vanuit het plattelandsfonds (pijler 2) geldt, dat de EU-middelen gekoppeld moeten worden aan nationale cofinanciering. Het Rijk, provincies, waterschappen en/of gemeenten kunnen deze cofinanciering op zich nemen. Naar verwachting komt in de periode 2023-2027 jaarlijks landelijk €73 miljoen Europese middelen beschikbaar voor plattelandsontwikkeling (plattelandsfonds) en een €717 miljoen voor grondgebonden subsidies zoals de eco-regeling en de basispremie (garantiefonds). Hoeveel er dan uiteindelijk voor de verschillende instrumenten beschikbaar gaat komen, zal afhangen van het besluit over hoeveel geld er overgeheveld gaat worden van pijler 1 naar pijler 2. De verdeling van de middelen over de verschillende instrumenten is onderdeel van de verdere uitwerking van het NSP. In bovengenoemde publieksversie vindt u deze informatie overzichtelijk terug.

Stand van zaken onderhandelingen (Europees en nationaal)
De onderhandelingen tussen het Europees Parlement, de Europese Raad en de Europese Commissie (triloog) over de toekomst van het GLB werden eind juni 2021 afgerond. Een belangrijk besluit dat hierin genomen is, is dat minimaal 25% van het eerste pijlerbudget ingezet wordt voor de eco-regeling. Er is een leerperiode en beperkte flexibiliteit ingebouwd. Andere onderwerpen waarover besloten is, zijn de groenblauwe architectuur, de herverdeling van betalingen, sociale dimensie, handel en de relatie met de Green Deal.

Gelijktijdig wordt het nationale proces om te komen tot een Nationaal Strategisch Plan voortgezet. Op 5 juli jl. is in een Bestuurlijk Overleg tussen Minister, provincies en waterschappen een aantal belangrijke besluiten genomen. Zo is er vooralsnog besloten om voor 2022 €107,5 miljoen (15%) over te hevelen van pijler 1 naar pijler 2 van de GLB fondsen. Deze middelen komen beschikbaar in 2023, het eerste jaar van uitvoering van het nieuwe GLB-NSP. Vanuit Zeeland is hierbij de inzet geweest om te starten met 10% overheveling en op basis van de ervaringen dit percentage evt. te verhogen. Daarnaast is ook besloten om geld vanuit het GLB te reserveren voor Aanvalsplan Grutto. Vanuit Zeeland en een aantal andere provincies hebben we daarbij aandacht gevraagd om, naast middelen voor de weidevogels, ook voor andere boerenlandvogels middelen te reserveren. Dit heeft geresulteerd in een toezegging van 10% van het beschikbare budget voor andere boerenlandvogels.

Zeeuwse inzet voor vervolg
Verdere uitwerking van het instrumentarium en de invulling van de verschillende interventies zal plaatsvinden in de komende maanden. Het NSP wordt uiterlijk december 2021 naar de Europese Commissie gestuurd en wordt uiterlijk december 2022 door de Europese Commissie goedgekeurd. Via het Interprovinciaal Overleg zijn wij als provincie betrokken en wordt de IPO-structuur benut. Zowel bestuurlijk als ambtelijk zijn we als Provincie Zeeland actief betrokken bij de totstandkoming van het programma.

De lijn die wij voorstaan bij de verdere totstandkoming van het NSP is dat het een instrumentarium biedt waarmee we ons provinciale doel, om te komen tot een volhoudbare landbouw, zo goed mogelijk kunnen behalen. Instrumenten die inzetten op het stimuleren van innovatie, kennis, samenwerking en investeringen zien we hierin als cruciaal om agrariërs daarbij te ondersteunen.
In de verdere inhoudelijke uitwerking hebben we altijd oog voor de Zeeuwse toepasbaarheid. Zo vragen we bijvoorbeeld aandacht voor het opnemen van “typisch Zeeuwse” agrarische activiteiten (zoals het telen van vlas, hennep en eiwitteelten) in de eco-regeling, zodat het te ontwikkelen keuzemenu past bij de bedrijfsvoering van Zeeuwse agrariërs. Daarnaast richten we ons in de verdere uitwerking van het instrumentarium, naast de algemene EU-doelstellingen milieu, biodiversiteit en klimaat, ook specifiek op de voor Zeeland relevante opgave rondom (zoet) water.
Om te zorgen voor optimaal doelbereik van het voorgestelde beleid, zien we draagvlak als een essentiële randvoorwaarde. Daarom zetten we vooral in op toegankelijkheid en uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen beleid. Mede om deze reden stemmen we regelmatig af met onze stakeholders en willen we hiervoor het najaar van 2021 een bijeenkomst organiseren.

In de komende maanden zal de verdere financiële uitwerking gemaakt worden. Op 5 november zullen we hierover een informatiebijeenkomst organiseren voor uw Staten.

Wij vertrouwen er op u hiermee voor dit moment voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris